

Vlot lezen

Waarom dit initiatief?

**Coronaclockdown veroorzaakt
grotere leerachterstand bij jongeren
dan verwacht**

Nieuw rapport over
leesonderwijs in Vlaanderen op
basis van PIRLS:
de aanbevelingen

**Nieuwe PISA-resultaten moeten Vlaanderen wakker
schudden**

Wat?

Wat belangrijk is om leerlingen vlot te leren lezen, brachten we evidence-informed samen in

[Vlot lezen: tienpuntenplan voor de aanpak van leesvertraging.](#)

Inzetten op de tien punten levert succes op, namelijk leerlingen ontwikkelen zich tot vaardige lezers.

Niet de volgorde van de tien punten zijn van belang, wel wat de leraar doet en vooral hoe kwaliteitsvol de leraar dat doet.

Hoe?

Op verschillende manieren proberen we leraren te bereiken:

- *vanuit aanbod: online info-sessie*
 - *vanuit aanbod: netwerk leraren 1ste-2de-3de leerjaar*
 - *vanuit vragen: individuele leraar*
 - *vanuit vragen: schoolteam*
-

Vanuit aanbod: online info -sessie

Online info-sessie ‘Vlot lezen: tienpuntenplan voor de aanpak van leesvertraging’

Tijdens de eerste sessie van deze module lichten we het tienpuntenplan voor de aanpak van leesvertraging toe. De tweede sessie maken we tijd om te luisteren naar de vragen en behoeften van de deelnemers zodat we hiermee samen aan de slag kunnen gaan.

Effecten

'Heel duidelijke uitleg, met ruimte voor inbreng van de cursisten. Vlotte spreker.'

'Er mag zeker nog wat meer tijd om te kunnen overleggen met andere scholen. Hier haal je fijne en nuttige ideetjes uit.'

'Ik vond deel 1 heel interessant. Deel 2 waarin we in gesprek konden gaan met collega's viel voor mij eerder tegen.'

'Eventueel een sessie 3, om meer uit te wisselen met elkaar.'

'Inhoudelijk zwak. 2x een verloren uur. De 10 minuten nadenken bij sessie 2 kon perfect als voortraak gegeven worden.'

'Veel input gekregen, ook via de groepjes. Zeer goed tempo, individuele opdracht was leuk!'

'Uitgangspunt interessant Tienpuntenplan interessant. Input veel te beperkt op praktisch vlak door de veel te korte sessies.'

De evaluaties van deze aanpak waren zeer wisselend. We haalden uit deze sessies veel vragen die we tijdens het netwerk aan bod lieten komen.

Vanuit aanbod: [netwerk leraren 1ste-2de-3de leerjaar](#)

Netwerk 'Vlot lezen: aanpak van leesvertraging in de klas' - leraren 1ste-2de-3de leerjaar

We organiseerden zes ontmoetingsmomenten. Elke ontmoetingsmoment bestaat uit:

- Expertise deling: uitwisselen van ervaringen en materialen, delen van opgedane inzichten en leereffecten van de leerlingen
- Input: informatie over het plan van aanpak, aanreiken van ondersteunende materialen zoals werkvormen, praktijkvoorbeelden, kijkwijzers
- Onderzoeksvraag formuleren: wat wil je in de tussenperiode onderzoeken in je eigen praktijk? Welke ondersteuning is hierbij nodig/wenselijk?

Effecten

Enkele voorbeelden van aanpassingen die leraren deden in hun klaspraktijk:

'Bewuster omgaan met leestijd. Meerwaarde van voorlezen. Ouders meer informeren over het leesproces. Mini-lesjes organiseren.'

'Leestijd verhogen, tips om ouders te kunnen betrekken bij lezen, gedifferentieerd leermiddel toepassen, modelleren als leerkracht is belangrijk tijdens lezen, toepassen van leesstrategieën.'

Enkele voorbeelden van effecten:

'Er wordt meer gelezen in de klas en er is een veel leuker leesklimaat.'

'Leestijd vergroten, voor- en koorlezen leidt tot beter lezen van de aangeboden tekst.'

'Kinderen komen sneller tot vlot lezen.'

Vanuit vragen: [individuele leraar](#)

Via mail konden leraren hun specifieke vragen stellen. Deze vragen werden schriftelijk beantwoord of we gingen in gesprek tijdens een online overlegmoment. Enkele voorbeelden van individuele vragen:

- Mijn leerlingen kennen alle letters en kunnen korte woorden lezen. Op welke manier kan ik het leestempo verhogen?
- Ik organiseer dagelijks een kwartier vrij lezen in mijn klas. Sommige leerlingen lezen dan weinig. Ze kijken rond of wisselen meermaals van boek. Hoe kan ik ervoor zorgen dat al mijn leerlingen tijdens het kwartier vrij lezen ook effectief lezen?
- Mogen leerlingen een strip lezen tijdens vrij lezen?
- Ik oefen elke dag woordenrijen met leerlingen die minder vlot lezen. Is dit de juiste manier?

Effecten

'De bevestiging dat ik WEL goed bezig ben, maar dat ik mijn leesles gewoon krachtiger moet maken. De leerlingen moeten gewoon meer tijd hebben om het lezen in te oefenen. Deze begeleiding was perfect getimed, aangezien wij volgend schooljaar met een nieuwe taalmethode starten. Horen dat je goed bezig bent, geeft je een enorme 'boost'. De begeleider heeft me enorm gemotiveerd met al haar tips =)'

Enkele voorbeelden van aanpassingen die leraren deden in hun klaspraktijk:

'Na ons gesprek pasten wij de voor-koor-door lezen toe. Deze methode heeft zeker invloed gehad op mijn klaspraktijk.'

'Aanpak leesonderwijs: modeling, koorlezen, duo lezen met differentiatie voor goede lezers.'

Enkele voorbeelden van effecten:

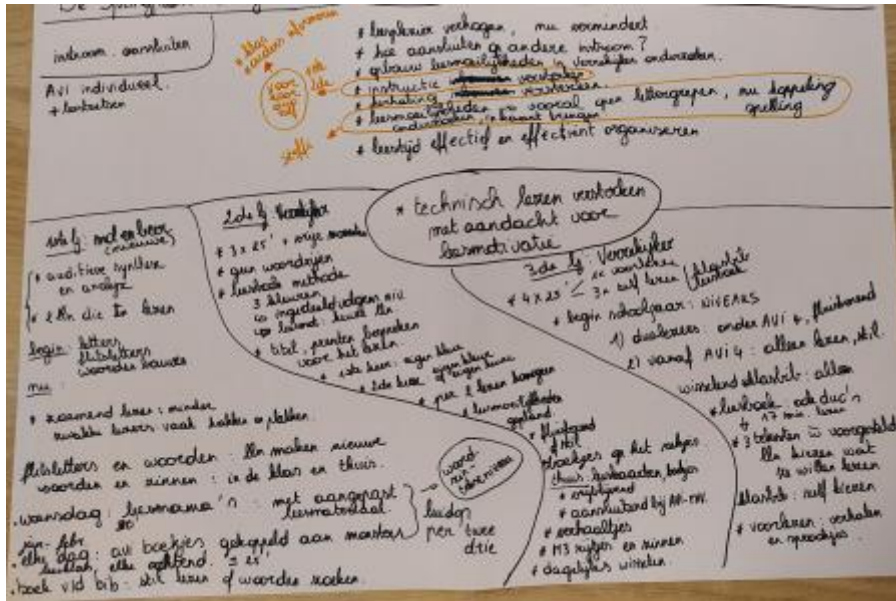
'Door meer klassikaal te gaan werken en het accent anders te leggen, merk ik aan mezelf dat ik rustiger ben. Voor dat de begeleider langskwam, was is mijn balans kwijt. Ik was onzeker over mijn werking in de klas. Veel niveau's, te veel verschillende opdrachten,... Dit had een negatieve invloed op de leerlingen. Door de methode voor - koor - door te gaan toepassen vanaf september, gaan we nog mooiere/positieve effecten zien.'

'Sterke lezers nemen sneller jouw intonatie over. Door het voorlezen door de leerkracht begrijpen de kinderen beter de inhoud. Iedereen is betrokken en actief.'

Vanuit vragen: schoolteam

De vraag van een schoolteam wordt vaak gesteld door de directeur, de zorgcoördinator, de beleidsondersteuner.

De grootste leerwinst kan geboekt worden in de klas, in de brede basiszorg. Daarom betrekken we van in het begin de leraren bij het begeleidingstraject. Tijdens een intakegesprek met de leraren worden de doelen bepaald vanuit de urgentie die ze ervaren in de klas. Samen bekijken we wat de sterktes zijn in hun aanpak en waar nog kansen liggen. Vanuit die kansen worden prioriteiten gekozen in samenspraak met het betrokken schoolteam.

Effecten

Enkele voorbeelden van aanpassingen die leraren deden in hun klaspraktijk:

'Lezen met doorschijnende lat om goed te kunnen volgen in de tekst. Niet rondlopen in de klas om extra boekjes te nemen maar op voorhand boekjes klaarleggen om de leestijd te bewaren. Timing! Opbouw behouden.'

'Zoemend lezen ipv hakken en plakken Koorlezen Papegaaielen'

'Ik voel me gesterkt in het model van de leesstrategieën. Vrij lezen mét leesdoel organiseren. Nog meer bespreken wat Iln. lezen, erover in gesprek gaan.'

Enkele voorbeelden van effecten:

'Leerlingen kunnen langer aan één stuk doorlezen. Leerlingen zijn gemotiveerder om te lezen (door de opbouw van de leesles). Leerlingen motiveren elkaar.

'Door een bepaalde werkvorm te gebruiken kan je zowel naar boven als naar beneden differentiëren. - positieve evolutie bij Iln.'

Hindernissen

- Vaak wordt de vraag door de directeur of de zorgcoördinator gesteld. We behalen het meest effect door de leraar intensief te betrekken tijdens de begeleiding. Tijd vinden om met de leraar te werken, is een uitdaging.
- Enkel input geven over lezen, brengt weinig op.

Succesfactoren

- Door evidence-informed samen te brengen wat belangrijk is om het lezen te versterken, kon er een transparant en duidelijk **plan** gemaakt worden.

- Persoonlijke begeleiding in de klaspraktijk van **de leraar**, van de persoon die het dichtst bij de leerlingen staat: 'Dat de begeleider' samen met mij een lesverloop uitgediept heeft. Dat de begeleider erbij was tijdens de "proefles". De begeleider neemt de tijd om grondig te evalueren met mij, op de dag zelf.'